

Gustaf Ulfsparres Stiftelse rapporterar

GUSTAF ULFSPARRES Stiftelse (GUS) bedriver sedan 1988 ideella fiskevårdsinsatser i Emsån. GUS styrelse består av tre ordinarie ledamöter: Bodil Liedberg Jönsson, Pelle Klippinge och Lars Peter Gustafsson samt Andreas Elfström, Anders Eklöv, Lars Kreutner, Mikael Frödin, Stefan Kläppe, Kent Håkansson, Curt-Robert Lindkvist och Heinz-Werner Heller som varit

adjungerade. Under augusti var GUS värd för organisationen Älvräddarna vars årsmöte avhölls på Ems herrgård och i slutet av november anordnade Älvräddarna tillsammans med GUS ett seminarium om Kunskap för levande vatten i Oskarshamn.

När det gäller fiskevård bidrog GUS, förutom eget arbete med att elfiska och samla in yngel, med ekonomiskt stöd till undersökning

Övre bilder: Fiske i Emån

Vänster bild: Under Älvs årsmöte var det flera deltagare som tog chansen att besöka Gustaf Ulfsparrs Stiftelses fiskemuseum i Fliseryd

Höger bild: Genom att klippa bort en liten bit av analfenan och skicka på analys får man viktig information om havsöringen

Gustaf Ulfsparrs Stiftelses logga, den hoppande havsöringen här i form av ett emaljärke, designade Gustaf Ulfsparr redan under 1930-talet

av Emåns havsöringars genetik. Förutom GUS bidrog även Länsstyrelsen i Kalmar, Sportfiskarna och Göte Borgströms stiftelse.

Analysen av Emåns havsöring utfördes av Sveriges Lantbruksuniversitet och visade att dagens öring i Emån, genetiskt sett, liknar

det bestånd som fanns i ån under 60-talet. Men resultaten visar dock på en viss förändring sedan dess och som kan bero på av felvandrande odlad öring resulterande i en pågående genetisk påverkan.

Säkra genetisk skillnader kunde observeras mellan uppväxande öring från olika delar av Emån, vilket indikerar att det finns en inom-åstruktur dvs. skillnader mellan olika områden. Framtida åtgärder bör därför anpassas till olika delar av ån. Beståndet vid Fliseryd är svagast med relativt lågt antal lekfishar. Detta medför att alla åtgärder vid Karlshammars kraftstation (9 km från mynningen) är mycket viktiga för hela åns övre bestånd. Således ytterligare ett motiv för att detta kraftverk fortsätter att vara ur drift eller miljöanpassas, efter gällande krav, så att fisken lättare ska kunna vandra i systemet.

Den felvandrande odlade öringens ursprung kom främst från Stockholmsutsättningar. Dock även från Mörrumsån vilket innebär att dessa öringar vandrar upp i Emån och andra vattendrag för lek, med risk för sjukdomsspridning och på sikt även en negativ genetisk uppblandning. Även om det naturligt förekommer felvandring mellan olika vattendrag och bestånd, är detta långt ifrån dagens situation. Återkommande sätts det bland annat ut ca 100 000 odlade öringsmolt i Stockhoms närområde varav en stor andel av dessa sätts ut i skärgården. Sådana öringar har liten "hemkänsla" på ett vattendrag när de senare ska upp och leka vilket innebär en hög och önskad felvandring. Detta menar GUS utgör en risk inte bara för Emåns vilda och unika öring utan även för andra bestånd.